

a tvrzenou chorobou žalobkyně a neprovedl v tomto směru nabídnuté důkazy. Navrhuje, by rozhodnutí prvního soudu bylo změněno v ten způsob, že stěžovatele nestihá ručení z provozu silostroje, po případě, by napadené usnesení bylo zrušeno a věc byla k novému rozhodnutí odkázána na odvolací soud. Onen návrh přičí se zřejmě procesním předpisům, neboť napadené usnesení jest jen usnesením a nemůže býti změněno rozhodnutím zamítajícím žalobu, k čemuž vlastně návrh směřuje; musilo by se tak státi rozsudkem. Leč ani druhý návrh není v tomto období rozepře přípustný. Nynější rozhodnutí odvolacího soudu má význam do jisté míry jenom mezitímní; účelem ustanovení § 519 čís. 3 c. ř. s. jest umožniti oddělené přezkoumání onoho právního názoru odvolacího soudu, jenž byl podnětem ke zrušení prvního rozsudku, ještě před novým jednáním tak, by, kdyby bylo další jednání zbytečným, nebyla jím rozepře zbytečně prodlužována. Bylo by zkrácením práva druhé procesní strany na řádné provedení dovolacího řízení, jmenovitě na podání dovolací odpovědi, kdyby k pouhému rekursu bylo soudem třetí stolice rozhodnuto i o oněch právních názorech odvolacího soudu, jež nebyly podnětem ke zrušení prvního rozsudku, jež však stěžovatel výlučně ve svém rekursu napadá. Přezkoumání těchto právních názorů může zůstatí vyhrazeno řízení dovolacímu. Rekurs žalovaného Antonína T. byl proto odmítnut, pokud se týče zamítnut.

Čís. 10261.

Jen ředitelství státních drah jsou oprávněna rozhodovati o jednotlivých otázkách a výhradách, týkajících se smluv o dodávkách potřebného stavebního a provozního materiálu; nemohou tak činiti odbory pro udržování dráhy. Učinil-li dodavatel proti přednostům těchto odborů výhradu dodatečného súčtování daně z obrátu, jest míti za to, že se vzdal mlčky daně z obrátu. Nelze srovnati s potřebami obchodního života (s požadavkem poctivosti a víry), by prodávatel teprve po drahné době uplatňoval nárok na daň z obrátu.

(Rozh. ze dne 24. října 1930, Rv II 689/29.)

Žalobce domáhal se na československém státu zaplacení daně z obrátu z dodávek pražců pro státní dráhy. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), napadá dovolatel, jak z dovolání zřejmo, rozsudek odvolacího soudu jen potud, pokud nebylo vyhověno jeho žalobě o zaplacení 59.728 Kč 98 h, pokud mu totiž nebylo přiznáno 1% daně z obrátu z dodávek ze smlouvy ze dne 18. července 1921 v částce 21.228 Kč 19 h a druhé procento daně z obrátu z dodávek ze smlouvy ze dne 2. listo-

padu 1921 v částce 38.500 Kč. Pokud jde o 21.228 Kč, jest nesporno, že jde o dodávky na splnění smlouvy ze dne 18. července 1921, prováděné po 30. září 1927. Jest dále nesporno, že podle řečených smluv neměl žalobce zasílati účty za dodané dříví ředitelství státních drah v Brně, s nímž smlouvy uzavřel, nýbrž jednotlivým odborům pro udržování dráhy, pro něž zakoupené pražce byly určeny, a že žalobce při dodávkách na splnění smlouvy ze dne 18. července 1921 neúčtoval v účtech nyní požadované jedno procento daně z obrátu vůbec a při dodávkách na splnění smlouvy z 2. listopadu 1921 že účtoval v účtech jen 1% daně z obrátu. Žalobce tvrdí, že v účtech neúčtoval jedno procento proto, že přednostové jednotlivých odborů pro udržování dráhy, jimž se měly podle kupních smluv účty předati, nepřijali účty s účtovaným nyní 1% daně z obrátu při dodávkách ze smlouvy ze dne 18. července 1921 a účtů s účtovanými 2% daně z obrátu při dodávkách ze smlouvy ze dne 2. listopadu 1921, takže byl nucen předati jim nové účty, které neobsahovaly při dodávkách ze smlouvy ze dne 18. července 1921 vůbec daň z obrátu a při dodávkách ze smlouvy ze dne 2. listopadu 1921 jen 1% daně z obrátu, že si však ve všech těchto případech vyhradil, že daň z obrátu bude účtovati zvlášť. Odvolací soud zjistil, že si žalobce skutečně vyhradil ústně v několika případech u přednostů odborů pro udržování dráhy v Chustu, v Užhorodě, v Berehově a v Mukačevě, že daň bude účtovati zvlášť, když úředníci nepřijali před tím účty, v nichž účtováno bylo 1%, pokud se týče 2% daně z obrátu. Než okolnost ta jest v souzeném případě bez významu. Smlouvy kupní byly uzavřeny ředitelstvím státních drah v Brně. Podle §§ 16 a 17 čis. 23 org. statutu pro železniční správu ze dne 19. ledna 1896, čis. 16 ř. zák. jsou jen ředitelství státních drah oprávněna uzavírat smlouvy o dodávkách potřebného stavebního a provozního materiálu. Z toho plyne, že také jen ředitelství státních drah bylo oprávněno rozhodovati o otázkách a výhradách těchto smluv se týkajících a že tak nemohly činiti jednotlivé odbory pro udržování dráhy. Učinil-li si proto žalobce při jednotlivých dodávkách, když mu jednotlivými odbory pro udržování dráhy nebyly převzaty účty, obsahující daň z obrátu, výhradu dodatečného jejího účtování proti přednostům těchto odborů, tedy jest okolnost ta bez významu a nemůže proti žalované straně jeviti právní účinky. Rozhodným jest, že v nových účtech nebyla uvedena sporná daň z obrátu a že žalobce kupní cenu v těchto účtech bez sporné daně z obrátu účtovanou přijal bez námitek. Ježto každý projev jest posuzovati podle toho, jak se navenek jeví a jak druhou stranou musí býti pojmán, nelze toto chování žalobcovo rozumně vykládati jinak a nemohlo žalovanou stranou také ani býti pojmáno jinak, než tak, že se žalobce vzdal nároku na daň z obrátu mlčky (§ 863 obč. zák.), v souzeném případě tím spíše, ano přesunutí daně z obrátu na kupitele jest podle § 12 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 321 sb. z. a n. jen fakultativní. Nelze, jak správně uvádí odvolací soud, srovnati s potřebami obchodního života, pokud se týče s požadavkem poctivosti a víry, by prodatel teprve po drahné době nárok na daň z obrátu uplatňoval, jak to činí žalobce, který, ač se

poslední dodávka ze smluv stala 22. listopadu 1922, podal žalobu o zaplacení sporné daně z obratu teprve 6. března 1924. Že žalobce před podáním žaloby alespoň dodatečně vyúčtoval daňový rozdíl ředitelství státních drah, jakž vyžaduje § 12 cit. zák., žalobce ani netvrdil. Nepřísluší tudíž žalobci podle toho, co uvedeno, nárok na zažalovanou daň z obratu a byla žaloba právem nižšími soudy zamítnuta.

Čís. 10262.

Shořel-li výměnkářský domek, jest jeho vlastník povinen vystavěti ho znovu tak, by v něm výměnkář mohl vykonávati vyhražené právo bydlení.

(Rozh. ze dne 24. října 1930, Rv II 23/30.)

Žalobcům příslušel v domku žalované výměnek. Domek vyhořel. I domáhali se žalobci na žalované, by uvedla výměnkářský domek v předešlý stav. Procesní soud prvního státního žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby v podstatě z těchto důvodů: Vlastník jest vždy povinen pečovati o přístřeší pro výměnkáře. Musí proto výměnkářské obydlí udržovati v dobrém stavu, zhroucený nebo vyhořelý výměnkářský dům opět postavit (Ehrenzweig II. první část 575; Stubenrauch 8 vyd. II., 603; Mayr-Harting II. 281).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně posoudil výměnek pro žalobce na usedlosti žalované knihovně vtělený jako nedělitelné věcné právo a právo žalobců užívati volně a neomezeně celého výměnkářského domku k řečené usedlosti patřícího jako neoddělitelnou část výměnku, již posuzovati jest podle jeho účele. Poněvadž výměnek jest jednotným věcným právem žalobců, požadovati od vlastníků usedlosti veškeré dávky, které podle notářského spisu ze dne 9. června 1908 jsou jeho předmětem, k účelu jejich výživy a starobního zaopatření, jest žalovaná jako nynější jediná vlastnice usedlosti vázána žalobcům poskytovat kromě ostatních výměnkářských dávek i užívání výměnkářského domku, tudíž jim výkon tohoto práva umožniti. Z toho plyne, jak odvolací soud správně usoudil, že žalovaná, an výměnkářský domek shořel, jest povinna vystavěti jej znovu tak, by žalobci mohli vykonávati vyhražené právo užívání v něm, jak jim to při zřízení výměnku bylo možno. Lhostejno jest, že žalobci výměnkářského domku posud k bydlení neužívali, neboť tím se svého práva nevzdali a jeho nepozbyli, to tím méně, ani, jak žalovaná sama tvrdí, výměnkářský dům bez jejího odporu pronajímali. Dovolatelka neprávem se dovolává ustanovení §§ 514, 525 obč. zák., poněvadž právo, o něž tu jde, nelze považovati za samostatnou služebnost, nýbrž jen za část výměnku.